

© UNICEF Thailand/2011/M. Thomas

เงินอุดหนุน

เพื่อการเลี้ยงดูบุตรในประเทศไทย

คุณภาพชีวิตจะดีแค่ไหน...
หากเด็กทุกคนได้รับความคุ้มครอง
ทางสังคม เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีกว่า

unite for
children

unicef

คำถามที่พบบ่อย

รายงานวิจัยด้านระบบคุ้มครองทางสังคมในประเทศไทยเป็นความร่วมมือของรัฐบาลไทยและคณะทำงานร่วมสหประชาชาติด้านการคุ้มครองทางสังคมเพื่อระบุช่องว่างเชิงนโยบายและการดำเนินการ รายงานวิจัยเรื่องการประเมินการสถานะฐานการคุ้มครองทางสังคมในประเทศไทยผ่านกระบวนการการปรึกษาหารือระดับชาติ การก้าวสู่ฐานการคุ้มครองทางสังคมภายใต้บริบทของประเทศไทย งานวิจัยได้ศึกษาถึงทางเลือกหลายประการที่จะอุดช่องว่างและประมาณต้นทุนการดำเนินนโยบายที่ริเริ่มใหม่ หนึ่งในข้อเสนอแนะคือการนำเสนอเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูบุตรซึ่งเป็นรูปแบบใหม่ของการคุ้มครองทางสังคมที่เป็นแนวคิดใหม่สำหรับประเทศไทย องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย ได้จัดทำคำถามที่พบบ่อยเพื่อที่จะตอบคำถามที่สำคัญเกี่ยวกับเรื่องนี้

เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูบุตรคืออะไร

เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูบุตร คือเงินที่จ่ายเป็นประจำให้กับพ่อแม่ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็กที่เป็นครัวเรือนยากจนให้มีเงินเพื่อใช้จ่ายใช้สอยในรายการที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต

ความถี่ในการจ่ายเงินเป็นอย่างไร

เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูบุตรสามารถจ่ายเป็นรายอาทิตย์ รายเดือนหรือรายไตรมาส ความถี่ในการจ่ายเงินย่อมส่งผลกระทบต่อต้นทุนการดำเนินการของโครงการ การจ่ายเงินเป็นรายเดือนอาจจะสะดวกกว่าสำหรับหลายครอบครัว ในขณะที่การจ่ายเงินครั้งละมาก ๆ แต่มีความถี่ในการจ่ายน้อยครั้งกว่า อาจจะเป็นการยากกว่าสำหรับครอบครัวที่จะวางแผนใช้เงินอย่างระมัดระวัง

ควรจ่ายเงินเป็นจำนวนเท่าใด

องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย เสนอว่าเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูบุตรควรเป็นจำนวน ๖๐๐ บาท ต่อเดือน สำหรับเด็กที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง ๖ ขวบ ซึ่งเป็นจำนวนที่เพียงพอที่จะยกระดับคุณภาพชีวิตของเด็ก และเป็นระดับที่ต้นทุนการดำเนินโครงการมีประสิทธิภาพ และไม่มากจนเกินไปจนทำให้เกิดภาวะพึ่งพิงหรือแรงจูงใจด้านลบ

© UNICEF Thailand/2010/M. Thomas

© UNICEF Thailand/2010/M. Thomas

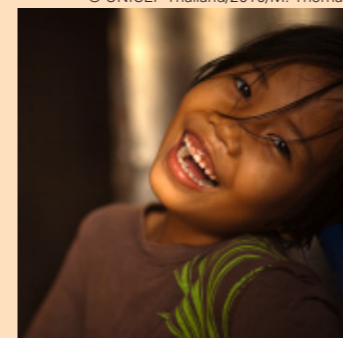
© UNICEF Thailand/2011/Perawongmetha

© UNICEF Thailand/2010/M. Thomas

© UNICEF Thailand/2010/M. Thomas

© UNICEF Thailand/2011/Perawongmetha

ทำไมถึงจ่ายเป็นเงินจำนวน ๖๐๐ บาท

มีปัจจัยหลายประการที่จะต้องคำนึงถึงเมื่อพิจารณาถึงจำนวนเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูบุตร อาทิ ต้องเป็นเงินจำนวนพอสมควรที่จะยกระดับคุณภาพชีวิตของคนจนได้ในระดับหนึ่ง แต่ก็ที่สูงมากจนเกินไปนัก และต้องไม่ทำให้ครอบครัวหรือบุคคลที่จ่ายภาษีที่ไม่เข้าเกณฑ์ที่จะได้รับเงินอุดหนุนต้องประสบภาวะลำบากกว่าประสบการณ์ต่างประเทศได้มีข้อเสนอแนะว่าควรให้เงินอย่างน้อยประมาณ ๒๕ เหรียญสหรัฐ (หรือประมาณ ๗๐๐ บาท) ต่อเดือน ซึ่งเป็นไปตามเงื่อนไขนี้

ทำไมถึงอุดหนุนเงินสำหรับครอบครัวที่มีเด็กที่มีอายุน้อยเท่านั้น

การอุดหนุนเงินเป็นจำนวน ๖๐๐ บาทสำหรับครอบครัวที่มีเด็กอายุไม่เกิน ๖ ขวบมีความจำเป็นมาก เพราะครอบครัวที่มีเด็กที่อยู่ในวัยเรียนได้รับการสนับสนุนในรูปแบบอื่น ๆ อาทิ เครื่องแบบนักเรียน อาหารกลางวันและอาหารเสริมนม เป็นต้น แต่ปัจจุบันยังไม่มีโครงการที่ช่วยเหลือจนเจือครอบครัวด้านค่าใช้จ่ายที่จำเป็นสำหรับเด็กอายุ ๐-๖ ขวบ ทางด้านโภชนาการ เครื่องนุ่งห่ม และอุปกรณ์เครื่องมือในการกระตุ้นการเรียนรู้ เช่น หนังสือสำหรับเด็ก จากผลงานวิจัยทางวิทยาศาสตร์พบว่าการกระตุ้นพัฒนาการเด็กในระยะเริ่มต้นของชีวิตเป็นช่วงเวลาสำคัญที่สุดที่จะช่วยด้านพัฒนาการเด็ก การลงทุนในเด็กระหว่างช่วงนี้จึงเป็นการลงทุนที่ให้ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจที่คุ้มค่ามากที่สุด

ทุกครอบครัวที่มีเด็กจะได้รับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูบุตรหรือไม่

ไม่ได้รับ เงินอุดหนุนนี้สำหรับเฉพาะครอบครัวยากจนที่ผ่านระดับเกณฑ์ความยากจนที่ได้กำหนดไว้แล้วเท่านั้น

จะรู้ได้อย่างไรว่าครอบครัวมีความยากจนพอที่จะได้รับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูบุตร

หนึ่งในข้อท้าทายในการออกแบบโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูบุตรในประเทศไทยคือการระบุครอบครัวผู้รับประโยชน์ได้อย่างถูกต้อง การผสมผสานเครื่องมือที่ใช้ในการระบุครอบครัวจึงมีความจำเป็น เช่น การพิจารณาถึงรายได้ของครัวเรือน ตัวชี้วัดที่บ่งชี้ถึงความยากจน (เช่น สภาพบ้านเรือนความเป็นอยู่) การประเมินโดยชุมชน เป็นต้น และมีการติดตาม และประเมินผลครอบครัวที่ได้รับประโยชน์อย่างต่อเนื่องเหล่านี้เป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะรวมอยู่ในระบบการจ่ายเงิน

ถ้าครอบครัวมีเด็กมากกว่าหนึ่งคน เด็กทุกคนในครอบครัวจะได้รับเงินอุดหนุนหรือไม่

ได้รับ วัตถุประสงค์ของเงินอุดหนุนคือให้เด็กได้รับความต้องการขั้นพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับเด็ก ดังนั้นเด็กทุกคนในครอบครัวอายุตั้งแต่แรกเกิดถึง ๖ ขวบ จำเป็นต้องได้รับเงินอุดหนุน ในบางประเทศจำนวนเงินที่อุดหนุนจะลดจำนวนลงเมื่อให้กับบุตรคนที่สองหรือคนถัดมา

โครงการนี้จะส่งเสริมครอบครัวยากจนมีลูกมากยิ่งขึ้นเพื่อที่จะได้เงินอุดหนุนบุตรหรือไม่

ประสบการณ์จากต่างประเทศพบว่าเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูบุตรไม่ทำให้ครอบครัวยากจนมีบุตรเพิ่มขึ้นจากเดิม อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ยังตระหนักคืออัตราการเกิดของประเทศไทยลดลง และนโยบายรัฐบาลคือการสนับสนุนให้ครอบครัวมีบุตรเพิ่มขึ้น

ในกรณีที่เด็กไม่ได้อาศัยอยู่กับครอบครัวหรือไม่ผู้ดูแล เช่น เด็กเร่ร่อน หรือเด็กกำพร้า เด็กเหล่านี้จะได้รับประโยชน์จากเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูบุตรหรือไม่

เด็กทุกคนที่อยู่ตั้งแต่แรกเกิดถึงอายุ ๖ ขวบเป็นผู้ที่ได้รับประโยชน์จากเงินอุดหนุนนี้ แต่เงินจะจ่ายให้กับพ่อแม่ ผู้ปกครอง/ผู้ดูแล หรือผู้ที่กฎหมายรับรองให้เป็นผู้เลี้ยงดูเด็ก เงินอุดหนุนจะไม่จ่ายตรงให้กับเด็ก สำหรับเด็กที่อยู่ภายใต้การอุปการะของหน่วยงาน เช่น องค์กรเอกชน ล้วนมีสิทธิที่จะได้รับเงินอุดหนุน ซึ่งจ่ายตรงให้กับหน่วยงานที่เลี้ยงดูเด็กเหล่านั้น เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูบุตรไม่ได้มี

© UNICEF Thailand/2011/Perawongmetha

© UNICEF Thailand/2010/M. Thomas

© UNICEF Thailand/2010/M. Thomas

© UNICEF Thailand/2011/M. Thomas

© UNICEF Thailand/2011/Perawongmetha

วัตถุประสงค์ที่จะทดแทนบริการทางสังคมอื่น ๆ สำหรับกลุ่มเด็กด้อยโอกาสและอยู่ในภาวะเสี่ยง เช่น บริการทางด้านคุ้มครองเด็ก สถานสงเคราะห์ ทั้งที่เป็นของหน่วยงานภาครัฐและภาคองค์กรเอกชน เป็นต้น แต่เงินอุดหนุนนี้ช่วยเกื้อหนุนการดำเนินงานของหน่วยงานให้บรรลุผล

การจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูบุตรเป็นอย่างไร

โดยทั่วไปแล้ว เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูบุตรจะจ่ายโดยตรงไปยังพ่อแม่ ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็ก ในหลายประเทศที่ดำเนินโครงการนี้ การอุดหนุนทางการเงินที่มีประสิทธิภาพที่สุดโดยจ่ายให้กับแม่ของเด็กหรือผู้ดูแลเด็กที่เป็นผู้หญิงเพื่อเพิ่มความมั่นใจว่าจะนำเงินไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็ก อย่างไรก็ตาม วิธีการจ่ายเงินต้นทุนต่ามีหลายวิธี เช่น การจ่ายเงินผ่านระบบธนาคาร ที่ทำการไปรษณีย์และการจ่ายเงินผ่านบัตรซึ่งสามารถนำบัตรมาใช้ซื้อของในร้านสะดวกซื้อ เป็นต้น ในบางประเทศมีการจ่ายเงินโดยผ่านโทรศัพท์มือถือ

สำหรับครอบครัวที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ห่างไกลจากธนาคาร ที่ทำการไปรษณีย์ หรือร้านสะดวกซื้อ ครอบครัวเหล่านี้จะได้รับเงินอุดหนุนอย่างไร

ในหลายประเทศที่มีโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูบุตร จะมีระบบการจ่ายเงินเคลื่อนที่ โดยเดินทางไปจ่ายเงินเป็นรายเดือนให้กับครอบครัวผู้ได้รับประโยชน์ ระบบนี้สามารถดำเนินการในพื้นที่ห่างไกลของประเทศไทยได้เช่นกัน

เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูบุตรต้องใช้เงินมากหรือไม่ ประเทศไทยมีงบประมาณสำหรับสนับสนุนโครงการหรือไม่

รายงานวิจัยโดยความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทยและคณะทำงานร่วมสหประชาชาติได้คำนวณเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูบุตรเป็นจำนวนเงิน ๔๐๐ บาทต่อเดือน โดยมุ่งเป้าไปยังครอบครัวยากจนที่มีเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ ๑๔ ปี คาดว่าจะต้องใช้เงินคิดเป็นร้อยละ ๐.๐๒ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ซึ่งหากลดกลุ่มอายุเป้าหมายของครอบครัวยากจนมาเป็นครอบครัวยากจนที่มีเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึง ๖ ขวบ และให้เงินอุดหนุนสูงขึ้นเป็นจำนวนเงิน ๖๐๐ บาทต่อเดือนนั้น พบว่าเงินอุดหนุนที่ต้องใช้ไม่แตกต่างกันมากนัก

หากครอบครัวยากจนที่มีเด็กได้รับเงินอุดหนุน ๖๐๐ บาทต่อเดือนต่อเด็ก ๑ คน อาจเสี่ยงที่จะทำให้ครอบครัวเหล่านั้นคิดว่าไม่คุ้มที่ทำงานหาเงินเพื่อเลี้ยงดูลูก โดยพวกเขาหวังพึ่งเงินอุดหนุนเพียงอย่างเดียว

เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูบุตรมุ่งหวังที่จะเป็นเงินที่ช่วยเสริมรายได้ของครอบครัวซึ่งได้มาจากการทำงาน ครอบครัวอาจจะตกงานชั่วคราวหรือไม่สามารถหางานได้ไม่อาจจะเหตุผลใดก็ตาม เช่น สาเหตุจากความพิการ เงินอุดหนุนจะช่วยให้ครอบครัวสามารถจับจ่ายใช้สอยสำหรับการเลี้ยงดูบุตร จำนวนเงินอุดหนุนต้องอยู่ในระดับที่เพียงพอที่จะช่วยเสริมรายได้ของครอบครัว แต่ไม่ใช่จำนวนที่สูงเกินไปซึ่งจะทำให้พ่อแม่ ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็กขาดแรงจูงใจที่จะหารายได้จากการทำงาน

การช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างคนในชุมชนเป็นวัฒนธรรมของคนไทยที่มักจะช่วยเหลือผู้ที่ตกทุกข์ได้ยากหรือต้องประสบกับภาวะยากลำบาก เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูบุตรจะทำให้วัฒนธรรมที่มีทรงคุณค่านี้ลดทอนบทบาทไปหรือไม่

เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูบุตรไม่ได้เป็นเงินที่ทดแทนรูปแบบการช่วยเหลืออื่นใดหรือทดแทนความช่วยเหลือเกื้อกูลกันในชุมชน เป็นที่ทราบกันว่ารายจ่ายในการเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวยากจนหลายครอบครัวเป็นรายจ่ายที่สูงและเป็นรายจ่ายต่อเนื่อง ซึ่งครอบครัวเหล่านี้จำเป็นต้องมีหลักประกันและมีรูปแบบในการช่วยเหลือซึ่งเป็นมากกว่าการได้รับบริจาคหรือการช่วยเหลือเป็นครั้งคราว การได้รับเงินอุดหนุนที่เพิ่มเติมขึ้นมาจากรายได้ของครอบครัวจะช่วยให้ครอบครัวมีเงินสามารถจับจ่ายใช้สอยเพื่อเลี้ยงดูบุตร อีกทั้งยังช่วยให้พวกเขาสามารถวางแผนการใช้จ่ายเงินได้ดีขึ้น อีกทั้งยังช่วยสร้างความมั่นใจให้กับครอบครัวว่ามีเงินอยู่บ้างเมื่อต้องการซื้อสิ่งของจำเป็น เช่น อาหาร เสื้อผ้า ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเรียน การเดินทาง เป็นต้น

ภาครัฐได้ให้ความสงเคราะห์ครอบครัวผู้มีรายได้น้อยและผู้ไร้ที่พึ่งแล้วมิใช่หรือ

ภาครัฐได้ยกตระหวังพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้ให้ความช่วยเหลือครอบครัวผู้มีรายได้น้อยและผู้ไร้ที่พึ่ง แต่ระบบในการให้ความช่วยเหลือยังมีข้อจำกัด ซึ่งเงินช่วยเหลือจะจ่ายให้กับผู้

© UNICEF Thailand/2011/M. Thomas

© UNICEF Thailand/2011/M. Thomas

© UNICEF Thailand/2011/M. Thomas

© UNICEF Thailand/2011/M. Thomas

© UNICEF Thailand/2010/M. Thomas

ยื่นคำร้องแต่ละรายซึ่งมีสภาพปัญหาแตกต่างกัน โดยให้เงินช่วยเหลือไม่เกิน ครั้งละ ๓,๐๐๐ บาทต่อครอบครัว และช่วยติดต่อกันไม่เกิน ๓ ครั้งต่อครอบครัวต่อปี ด้วยเงื่อนไขค่อนข้างกว้าง โดยให้กับครอบครัวผู้มีรายได้น้อยที่ประสบความเดือนร้อน แต่เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูบุตรที่ได้นำเสนอนี้ เป็นเงินที่จ่ายเป็นรายเดือนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อที่จะเป็นการสนับสนุนระยะยาวให้กับเด็กยากจนทุกคนที่ผ่านเงื่อนไขที่กำหนดไว้

เป็นไปได้ไหมที่บางครอบครัวที่ได้รับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูบุตรจะใช้เงินเพื่อซื้อของที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น เสื้อผ้า บุหรี่ หรือยาเสพติด โดยไม่ใช้เงินเหล่านี้เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับเด็ก

อาจจะดูเหมือนว่าคนบางคนซึ่งได้รับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูบุตรจะนำเงินไปซื้อของผิดวัตถุประสงค์ อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีหลักฐานเพียงพอที่จะยืนยันว่าผู้ใช้จ่ายเงินผิดวัตถุประสงค์มีจำนวนที่เป็นนัยสำคัญ ครอบครัวส่วนมากใช้เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูบุตรในด้านสุขภาพ โภชนาการ และความเป็นอยู่ที่ดีของเด็ก

เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูบุตรเป็นเพียงแค่นโยบายประชานิยมที่หาเสียงเพื่อดึงดูดความสนใจจากผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้ง

เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูบุตรเป็นโครงการที่ได้รับความนิยมในทุกประเทศที่ดำเนินโครงการนี้ อย่างไรก็ตามความนิยมก็ไม่ได้หมายความว่า โครงการนี้มีความเป็นประชานิยม เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูบุตรมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างทุนมนุษย์โดยการลงทุนในเด็ก ดังนั้นจำเป็นต้องมีความมุ่งมั่น และเป็นสัญญาณร่วมกันของสาธารณชนและฝ่ายการเมือง ซึ่งจะต้องกำหนดสิทธิทางกฎหมายที่พึงมีพึงได้อย่างถาวร โดยผ่านการเห็นชอบจากรัฐสภา และเป็นการจัดสรรงบประมาณปกติ ซึ่งสามารถประมาณการณได้ และเป็นเงินงบประมาณที่ได้จากภาษีทั่วไป หากมีการกำหนดไว้ในลักษณะนี้ ภาพที่คนจะมองว่าโครงการนี้เป็นนโยบายประชานิยมก็จะน้อยลง ซึ่งนโยบายประชานิยมจะถูกนำมาใช้หรือยกเลิกเมื่อไหร่ก็ได้ขึ้นอยู่กับ การเปลี่ยนแปลงของฝ่ายการเมือง

มาร่วมสนับสนุนเพื่อให้เด็กทุกคนได้รับการดูแลที่ดี ทั้งด้านโภชนาการ
ด้านการศึกษา โดยผู้ปกครองจะได้รับสิทธิประโยชน์ เป็นเงินอุดหนุน
เพื่อการเลี้ยงดูบุตร

สามารถติดตามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ www.unicef.org/thailand

unite for
children

unicef